

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 23.12.2005
COM(2005)662 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK,
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Bizottsági rendelkezések az „ARGUS” általános sürgősségi riasztórendszerről

1. BEVEZETÉS

A nemrégiben bekövetkezett, mind természeti eredetű (az indiai-óceáni szökőár 2004 decemberében), mind ember által előidézett (a 2004-es madridi és a 2005-ös londoni terrortámadások) válsághelyzetek, valamint az emberi egészségre leselkedő veszélyek (madárinfluenza-járvány) felhívták a figyelmet arra, hogy meg kell erősíteni a közösségi szintű intézkedést igénylő, nagy jelentőségű, több ágazatot érintő válsághelyzetek hatékony és összehangolt kezelését biztosító eszközöket. Noha vészhelyzet esetén a válaszingtezkedés elsődleges felelőssége a tagállamokat terheli, a Bizottságnak is szerepet kell vállalnia. Válsághelyzet esetén a Bizottságot felkérhetik, hogy saját illetékességi területén, a tagállamok erőfeszítéseinek támogatása érdekében intézkedjen. Az EU-ban bekövetkező jelentős katasztrófa esetén a Bizottságon belüli együttműködés megkönnyíti a kölcsönös segítségnyújtást, és segíti a tagállamokat a harmadik országok felé vállalt szolidaritási kötelezettségük végrehajtásában. A Bizottságnak időben és a megfelelő csatornákon keresztül átfogó és koherens tájékoztatást kell nyújtania a megtett intézkedésekről és erőfeszítésekről a nyilvánosságnak és a médiának. Ez hozzájárul az állampolgárokkal folytatott hatékonyabb kommunikációhoz.

Az Európai Tanács – különösen a terrortámadásokat követően – cselekvésre szólította fel a Bizottságot. A 2004. novemberi brüsszeli Európai Tanács a hágai program elfogadásakor felhívta a Bizottságot, *„hog az Unión belüli határokon átnyúló hatású válságok tekintetében – a nemzeti hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása mellett – a már létező struktúráin belül állítson fel egy legkésőbb 2006. július 1-jéig végrehajtandó, integrált és összehangolt unió válságkezelő rendszerét”*. Az osztrák, luxemburgi, holland és egyesült királyságbeli elnökség közös kezdeményezést indított a hágai program e részének végrehajtása érdekében. Nemrégiben, a 2005. július 13-i londoni bombatámadásokra adott EU-válaszingtezkedésről szóló nyilatkozatában a Tanács a vészhelyzetek – beleértve a bio-terrortámadásokat is – esetén regáló erők kidolgozását kérte tagállami és EU-szinten, valamint olyan rendszerek létrehozását sürgette, amelyek vészhelyzet esetén elősegítik az információcserét, biztosítják az összehangoltságot és lehetővé teszik a közös döntéshozatalt, különösen a több mint egy tagállamot érintő terrortámadások esetén. A Tanács 2005. november 7-én *„az emberi influenzajárványra vonatkozó átfogó terv kidolgozására irányuló, a Bizottsággal együttműködésben folytatott folyamatos munka”* felett érzett elégedettségét is kifejezte.

Az információ megosztása, a belső koordináció, a Bizottság által kezelt riasztórendszerek megerősítése és a válság esetén történő döntéshozatallhoz szükséges folyamatok rendelkezésre állása a felkészültség és a válaszingtezkedés tervezésének kulcsfontosságú összetevői. A Bizottság már bejelentette, hogy a meglévő eszközök megerősítése és az Európai Tanács által ráruházott megbízatás teljesítése érdekében további intézkedéseket tervez. 2004. október 26-i, *„Felkészültség és a következmények kezelése a terrorizmus elleni küzdelemben”* című közleményében (COM(2004)701) a Bizottság bejelentette az általános sürgősségi riasztórendszer (ARGUS) létrehozását, hogy összekapcsolódjon valamennyi, vészhelyzetekben alkalmazandó specializált rendszer. Ezenkívül létrehoznak egy központi válságkezelő központot (CCC)¹, ahol vészhelyzet esetén összegyűlhetnek az illetékes bizottsági szolgálatok képviselői. A CCC koordinálná az erőfeszítéseket a leghasználhatóbb megoldások felmérése és a megfelelő válaszingtezkedések kiválasztása céljából.

¹ A jelenlegi jogalapban megváltoztatták a nevét.

Figyelembe véve a Tanács elnökségei által javasolt struktúrákat is – különösen az „EU válságkezelést összehangoló megoldásait” (EUCCA) és a kapcsolódó eszközt, az „EU integrált, válságkezelést összehangoló megoldásait” (EUICMA) –, a Bizottság támogatja az EU-szintű, rugalmas koordinációs megoldásokat. A koordináció javítása politikai szinten lehetővé tenné az Unió számára a rendelkezésre álló technikai szakértelem és infrastruktúra maximális kihasználását, beleértve a Bizottság által irányított, specializált sürgősségi riasztórendszereket (a továbbiakban RAS) is. A Bizottságnak stratégiai szerepe van: a tagállamok munkájának megkönnyítésével – intézkedéseik koherenciájának és következetességének biztosítása érdekében – biztosítja a hozzáadott értéket.

Ez a dokumentum az ARGUS végrehajtásához javasolt elveket, folyamatokat és eszközöket ismerteti. A rendszer 2006. január 1-jén lép működésbe.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS ELVEK

Az általános sürgősségi riasztórendszer (a továbbiakban: ARGUS) célja

- Belső platform biztosítása a főigazgatóságok és a Bizottság szolgálatai számára, hogy valós időben cserélhessenek lényegi információt a kialakuló, több ágazatot érintő válsághelyzetekről vagy azok bármilyen jellegű előrelátható, illetve közvetlenül bekövetkező veszélyéről, amennyiben a koordináció és az együttműködés megkönnyítése érdekében, valamint a bizottsági válaszingykedések hatékonyságának és következetességének fejlesztése céljából közösségi fellépésre van szükség;
- Megfelelő, súlyos válsághelyzet esetén aktiválható koordinációs folyamat rendelkezésre bocsátása. Ez lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy döntéseket hozzon és irányítsa a gyors, összehangolt és koherens, a lényegi információkon alapuló bizottsági válaszingykedést a Bizottság illetékességi területein és a többi intézménnyel együttműködve;
- Az állampolgárokkal folytatott hatékony kommunikációs környezet megteremtése, és a Bizottság erőfeszítéseinek kiegyensúlyozott, koherens és átfogó bemutatása.

Az ARGUS a következő elvekre alapul:

- A szubszidiaritás elve.
- A rendszer tiszteletben tartja a Bizottságnál jelenleg működő, jelenlegi funkcióit az eljárásoknak megfelelő módon továbbra is elvégző RAS speciális jellegzetességeit, illetékességét és szakértelmét.
- Az ARGUS közösségi szintű fellépést igénylő, több ágazatot érintő válsághelyzetekben lép működésbe, függetlenül a válság okától és jellegétől, illetve attól, hogy a tagállamok vagy harmadik országok állampolgárait, eszközeit vagy érdekeit érinti-e.
- Ezen a ponton a kommunikációs hálózat a Bizottság belső hálózataként működik, és összekapcsolja a különböző RAS-okat, főigazgatóságokat és szolgálatokat. A tagállamokat a RAS és a tagállami hálózatok kapcsolják össze. Ez az összehangoltság biztosítja a lényegi és jóváhagyott információk átfogó és egységes adatbázisát, amennyiben a Bizottságot felhívják a tagállamokkal és a többi intézménnyel történő együttműködésre.

- Az ARGUS az Informatikai Főigazgatóság segítségével a meglévő technológiát és infrastruktúrát használja majd. Noha ezen a ponton az ARGUS kommunikációs hálózat nem foglalkozik az Európai Unió minősített információival, a Bizottság megvizsgálja a terjedelmesebb és hatékonyabb rendszer kidolgozásának lehetőségét.
- A rendszert legkésőbb egy évvel a kapcsolódó bizottsági határozat hatályba lépését követően, a megszerzett tapasztalatok és a technológiai fejlődés fényében felülvizsgálják az összekapcsolódás és a meglévő specializált hálózatok összehangolásának biztosítása érdekében.
- A rendszer a szolgáltatok meglévő forrásaiból és eszközeiből működik.
- A külső kommunikációt a legmegfelelőbb földrajzi szinten (vagyis a székhelyről vagy képviselőtről/delegációról) és a nyilvánosság elérésének és teljes körű tájékoztatásának megfelelő eszközeivel (sajtótájékoztató, sajtóközlemény, internet) biztosítják.

3. ARGUS

Az ARGUS egy belső kommunikációs hálózathoz és egy speciális koordinációs folyamatból épül fel, és súlyos, több ágazatot érintő válsághelyzetekben kell aktiválni. A folyamatot az eljárási szabályzat módosításáról szóló bizottsági határozat melléklete – az „ARGUS” általános sürgősségi riasztórendszert létrehozó közös rendelkezések – határozza meg.

A belső elektronikus kommunikációs hálózatot az információkat valós időben továbbító rendszer támogatja. A meglévő adatbázisokra és belső üzenetküldő technológiákra épít. A kommunikáció más eszközei is segítik (SMS, telefon). Az ARGUS-hálózat tagjai a hálózat segítségével időben cserélhetnek lényegi információt a közeledő és aktív válsághelyzetekről, és szükség esetén összehangolhatják a válaszingázkedéseket. Az ARGUS-on keresztül továbbított információt rögzítik és naplózzák, és az minden tag számára rendelkezésre áll. A rendszert a megszerzett tapasztalatok és a technológiai fejlődés alapján frissítik.

Súlyos válsághelyzet esetén az elnök – riasztást követően saját kezdeményezésére vagy a Bizottság valamely tagja kérésére – elindíthatja a speciális koordinációs folyamatot. Az elnök magára vállalhatja a bizottsági válaszingázkedés felelősségét vagy átruházhatja a Bizottság egy tagjára. E felelősség része a válsághelyzetre hozott válaszingázkedés vezetésének és összehangolásának feladata, a Bizottság többi intézmény felé való képviselése és a közvélemény tájékoztatása. A főtitkárság az elnök vagy a felelősségvieselésre kijelölt bizottsági tag fennhatósága alatt működésbe hozza a speciális operatív válságingázkezelési struktúrát: a válságingázkezelési koordinációs bizottságot (CCC).

A CCC megvizsgálja és felügyeli a helyzet alakulását, azonosítja a határozatot és intézkedést igénylő kérdéseket és lehetőségeket, biztosítja a határozatok és intézkedések végrehajtását, illetve a Bizottság válaszingázkedésének koherenciáját és következetességét. A CCC-ben elfogadott határozatokat azonban a Bizottság szokásos határozathozatali eljárásaival fogadják el, majd a szolgáltatok és az RAS végrehajtják.